

Strona główna » Wiadomości » Opinie » Jak pomagają skutecznie? Instrumenty filantropii

AAA Podziel się

Jak pomagają skutecznie? Instrumenty filantropii

Rozwojowi działalności filantropijnej niewątpliwie sprzyjają zachęcające uregulowania prawno-podatkowe. Widać to na przykładzie krajów o dłuższej tradycji filantropijnej, w szczególności USA, Wielkiej Brytanii, ale także ostatnio Francji i Niemiec. Otoczenie prawno-podatkowe w Polsce nie motywuje jeszcze wystarczająco osób indywidualnych do przekazywania pieniędzy na cele społeczne, niemniej różnorodność dostępnych instrumentów pozwala na dobranie odpowiedniej formy do planowanej działalności.

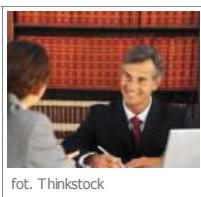

foto. Thinkstock

Pracując z klientami, prawnicy z pewnością często pomagają dopasować różne instrumenty prawne do ich szczególnych potrzeb. Niektóre z nich mogą być z powodzeniem wykorzystane również w działalności filantropijnej. Poniżej kilka z nich, w tym również te mniej znane, które są wykorzystywane przez osoby indywidualne.

Najbardziej rozpowszechnioną formą wspierania działań społecznych w Polsce jest darowizna. Korzystają z niej organizacje pozarządowe, w tym fundacje i stowarzyszenia, oraz inne instytucje działające dla dobra publicznego, takie jak np. szkoły, szpitale, muzea, organizacje kościelne, domy kultury, a także osoby indywidualne. Przedmiotem darowizny mogą być środki finansowe, papiery wartościowe (akcje, obligacje lub bony skarbowe), ruchomości i nieruchomości, a także prawa majątkowe. Przekazanie darowizny wymaga podpisywania formalnej umowy między stronami jedynie w przypadku, gdy jej przedmiotem jest nieruchomość. W Polsce osoba, która przekazała środki finansowe organizacji realizującej cele pożytku publicznego, może pomniejszyć swój roczny dochód do opodatkowania o wartość darowizny do 6% tego dochodu, chyba, że przekaze darowiznę na działalność charytatywno-opiekuńczą kościołów, wówczas może odpisać do 100% dochodu. Darczyńca, który przekaze darowiznę bezpośrednio innej osobie fizycznej, może korzystać z odliczeń podatkowych tylko wówczas, gdy darowizna taka trafi na konto bankowe organizacji realizującej cele pożytku publicznego, która pomaga tej osobie, np. w sfinansowaniu kosztów leczenia. Osoba, które chce przekazać darowiznę organizacji z krajów należących do Unii Europejskiej, może także skorzystać z ulgi podatkowej. Trzeba jednak spełnić wiele warunków. łatwiejszym rozwiązaniem może być skorzystanie z pośrednictwa Transnational Giving Europe (TGE) (www.fdp.org.pl/pl/zaangazowanie-transnational-giving-europe.html).

Użyczenie (rzeczy i nieruchomości) to rodzaj pomocy, z której mogą skorzystać organizacje pozarządowe, instytucje dobra publicznego i osoby indywidualne. Polega na bezpłatnym oddaniu w użytkowanie części swojego majątku. Mogą być nim np. samochód, czy budynek. Użyczenie powinno być potwierdzone umową, w której darczyńca określa warunki korzystania z jego majątku. Umowa użyczenia może być podpisana na określony czas lub bezterminowo. Dla darczyńcy użyczenie jego majątku nie wiąże się z dodatkowymi obciążeniami finansowymi.

Polisa ubezpieczeniowa (ubezpieczenie osobiste) daje nowe możliwości wspierania organizacji i przedsięwzięć społecznych. Jej istotą jest wypłata przez ubezpieczyciela (najczęściej towarzystwa ubezpieczeniowego) określonej kwoty pieniędzy (tzw. sumy ubezpieczeniowej) na rzecz wskazanej osoby lub instytucji, w zamian za okresowo przekazywane przez darczyńcę (ubezpieczonego) składki. Obdarowaną instytucją może być dowolna organizacja społeczna, której darczyńca chciałby pomóc. Wraz ze śmiercią darczyńcy (ubezpieczenie na życie) lub też z chwilą dożycia przez niego określonego wieku (ubezpieczenie na życie i dożycie) suma ubezpieczenia, którą zgromadził, zostanie przekazana na rzecz wskazanej organizacji. W Polsce nie jest to jeszcze częsta forma pomocy.

Przekazanie nieruchomości w oparciu o umowę dożywocia polega na zobowiązaniu darczyńcy do przekazania własności nieruchomości na rzecz innej instytucji, która zobowiązuje się zapewnić mu dożywcotnie utrzymanie. Umowa dożywocia, zawierana w formie aktu notarialnego, pozwala dowolnie określić zakres i sposób świadczeń

Aktualności - Kancelaria

- Seremet: mam wątpliwości do projektu ustawy o prokuraturze
- Prokuratura szuka tańszych biegłych w sprawie Amber Gold
- Lubelski adwokat spowodował wypadek
- Nikt nie straci pracy w oddziałach zamiejscowych sądów
- Minister nie może wpisywać osób na listę radców, bez zgody samorządu

Najpopularniejsze

- Prokuratura wszczęła śledztwo przeciwko Kancelarii Odpisów
- Aplikant radcowski w pracy
- Aplikacja ogólna: wyższe progi i limity
- Prawnicy: należy zmienić organizację pracy sądów
- Iustitia: rozporządzenie - działanie na szkodę społeczeństwa
- Dr hab. Marcin Zieleniecki wygrał przed Trybunałem Konstytucyjnym
- Minister podpisał rozporządzenie w sprawie reorganizacji 79 sądów
- Co piąty kandydat do KSSIIP przeszedł do II etapu egzaminu
- Młodzi aplikanci radcowscy podnieśli bunt
- Stowarzyszenie Sędziów Themis krytycznie o reorganizacji sądów

Polecamy:

Odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu niesłusznego skazania [DRUK NA ŻYCZENIE]

cena: 68,15 zł

kup

Zbieg przepisów ustawy w prawie karnym [DRUK NA ŻYCZENIE]

cena: 141,9 zł

kup

pieniężnych przekazywanych przez obdarowanego na rzecz darczyńcy (zwykle jest to okresowe świadczenie w postaci renty). Przekazanie własności nieruchomości, jak i środki otrzymane w wyniku jej sprzedaży, jeśli zostaną przeznaczone na działalność statutową obdarowanej organizacji, nie podlegają opodatkowaniu. Podlegają mu natomiast środki uzyskane przez darczyńcę w postaci renty. Ten sposób wspierania działań społecznych nie jest jeszcze w Polsce rozpowszechniony.

Spadek i zapis może być również źródłem finansowania działalności filantropijnej. W testamencie właściciel majątku, składając oświadczenie woli, wskazuje organizację pozarządową, instytucję publiczną lub inną, nie spokrewnioną z nim osobę, która oprócz najbliższej rodziny i krewnych (tzw. spadkobierców), będzie dziedziczyć majątek. Aby przekazać choćby część majątku na cele dobroczynne, należy w testamencie zastosować tzw. zapis. Polega on na zobowiązaniu spadkobiercy do wykonania świadczenia majątkowego, czyli przekazania części odziedziczonego spadku innej osobie prywatnej lub instytucji. Przedmiotem zapisu mogą być środki finansowe, rzeczy, nieruchomości, ale także udziały w spółce kapitałowej. Poprzez ustanowienie zapisu, prawo do dziedziczenia, oprócz spadkobierców wynikających z dziedziczenia testamentowego, nabywają także inne osoby i instytucje (tzw. zapisobiercy). Z punktu widzenia organizacji społecznej zapis to najkorzystniejsza forma przekazywania majątku w drodze testamentu. Ponadto w testamencie można zamieścić tzw. polecenie. Jest to nałożenie na zapisobiercę (np. organizację non-profit) obowiązku użycia w określony sposób części otrzymanego spadku. Fundusz filantropijny i powierzony to bardzo elastyczne narzędzia, umożliwiające darczyńcy realizację zaplanowanego przez siebie projektu społecznego. Fundusz filantropijny jest tworzony z majątku fundatora, przekazanego do zarządzania wybranej organizacji pozarządowej, np. fundacji, w drodze darowizny. Fundator może zdecydować o jednorazowym przekazaniu większego kapitału i utworzeniu funduszu wieczystego - wówczas tylko zyski z zarządzania kapitałem będą przekazywane na realizację wybranego przez niego celu społecznego, a sam kapitał pozostanie nienaruszony. Może też zasilać fundusz systematycznymi wpłatami. Źródłem kapitału mogą być zarówno darowizny pieniężne, rzeczowe jak i cesje pożytków z kapitału fundatora lub papiery wartościowe. Fundusz korzysta z osobowości prawnej organizacji, przy której został założony, stąd też wszystkie środki zasilające fundusz korzystają z ulg podatkowych (do 6% dochodu przed opodatkowaniem w przypadku osób indywidualnych).

Fundusz powierzony różni się od filantropijnego tym, że fundator w porozumieniu z wybraną organizacją wyodrębnia na swoim rachunku bankowym środki pieniężne przeznaczone na prowadzenie wybranej przez siebie działalności filantropijnej, która podobnie jak w przypadku funduszu filantropijnego pełni rolę administratora funduszu.

Zaangażowanie fundatora w funkcjonowanie funduszu zależy od jego indywidualnej decyzji. Środki finansowe funduszu może przeznaczyć na różne programy stypendialne, nagrody, dotacje wspierające przedsięwzięcia kulturalne, społeczne, edukacyjne albo inne działania pożytku publicznego, które uzna za wartościowe.

Fundacja rodzinna to coraz bardziej popularna forma prowadzenia własnej działalności filantropijnej. Tworzona jest przez członków rodziny i przez nie finansowana. To, czym się zajmuje, jest zwykle odzwierciedleniem osobistych zainteresowań, przekonań oraz doświadczeń życiowych fundatora i jego rodziny. Kapitał fundacji rodzinnej stanowi przede wszystkim majątek fundatora przekazany fundacji w formie darowizny za jego życia lub poprzez zapis w testamencie. Źródłem finansowania niektórych przedsięwzięć mogą być także darowizny od przyjaciół oraz osób, którym cele i sposób działania fundacji są bliskie.

Fundację zazwyczaj prowadzi sam fundator, członkowie jego rodziny lub spadkobiercy.

Wybór odpowiedniego instrumentu filantropijnego nie jest sprawą prostą. Wymaga dobrego oszacowania swoich zasobów, jak również określenia perspektywy czasowej prowadzonej działalności. Tak więc to, co będzie korzystne dla osoby, która chce po prostu jednorazowo przekazać pieniądze na określony cel, nie będzie odpowiednie dla tej, która myśli o długofalowym wspieraniu przedsięwzięć społecznych. Trzeba także pamiętać, że pomaganie innym również kosztuje, co należy też uwzględnić w całym budżecie przedsięwzięcia. Powodzenie inicjatyw filantropijnych w dużej mierze zależy więc od doradców, którzy w rzetelny sposób będą w stanie ocenić sytuację finansową klienta i dopasują najbardziej efektywną formę pomocy z punktu widzenia zarówno przyszłego filantropa jak i planowanej przez niego działalności filantropijnej.

Artykuł przygotowany przez Fundację dla Polski